

Mottakere ifølge liste

Saksbehandler: Anne Marie Abotnes
Telefon: 46803662
Seksjon: Utviklingsseksjonen
Vår referanse: 16/1262
Deres referanse:
Vår dato: 29.01.2016
Deres dato:

Att:

HØRING AV REGULERING AV FISKET ETTER LEPPEFISK I 2016

Fiskeridirektoratet sender med dette på høring forslag om regulering av fisket etter leppefisk i 2016.

Høringsvar sendes til Fiskeridirektoratet innen fredag 19. februar 2016.

1 Innledning

Fisket etter leppefisk har vært regulert med fredningstid, minstemål og seleksjonsinnretninger. I tillegg har vi regler knyttet til antall redskap, røkting og deltakelse.

Formålet med reguleringen av fisket etter leppefisk er å sikre et bærekraftig fiske slik at vi får tilgang på leppefisk i lang tid fremover. I 2015 strammet Fiskeridirektoratet inn på reguleringsopplegget for fisket etter leppefisk ved å øke fredningstiden noe og å innføre krav til seleksjonsinnretninger. Seleksjonsinnretninger og fredningstid er viktige tiltak som skal sikre rekruttering og redusere uønsket dødelighet.

Fiskeridirektoratet har siden reguleringene ble innført vist til at for å kunne fiske målrettet etter leppefisk til omsetning, er det viktig å ta i bruk seleksjonsinnretninger. Krav til seleksjonsinnretninger ble imidlertid ikke innført i 2011 fordi kunnskapen om slike innretninger var begrenset. Havforskningsinstituttet har siden da gjennomført flere studier med tanke på å finne effektive seleksjonsinnretninger som lar liten leppefisk svømme ut av redskapen på fangstdypet.

Fiskeridirektoratet mottok mange tilbakemeldinger fra næringen på reguleringen i 2015, og har derfor gjennomført en omfattende evaluering av fisket. Vi har innhentet kunnskapsstøtte fra Havforskningsinstituttet som blant annet har vurdert effekten av seleksjonsinnretningene og fortsatt arbeidet med å innhente kunnskap om sammenhengen mellom temperaturer og gyteoppstart. Fiskeridirektoratet har skriftlig mottatt kunnskapsstøtte i forbindelse med evalueringen i brev av 19. januar 2016 (vedlagt). Det ble også avholdt et evalueringsmøte 2. og 3. desember 2015 med godt oppmøte fra næringen. All kunnskap og innspill fra evalueringsprosessen er tatt med i vurderingen av forslag til reguleringsopplegg for 2016.

I brevet av 19. januar gir Havforskningsinstituttet en vurdering av bestandssituasjonen for leppefisk. Basert på en helhetsvurdering anbefaler de at fiskeinnsatsen på Sørlandet og nord for Stad ikke økes ytterligere. På Vestlandet sør for Stad bør fiskeinnsatsen reduseres med ca. 15-20 %.

2 Fangst av leppefisk

Tabellene nedenfor gir en oversikt over norske fiskeres fangst av leppefisk.

Tabell 1: Norske fiskeres fangst av leppefisk fordelt på art (i tonn) i perioden 2008 – 2015.

Fisk (i tonn)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Annen leppefisk	41	96	2	1	0		0	
Berggylt	4	95	164	153	118	155	154	193
Bergnebb	2	8	163	179	181	233	281	220
Blåstål/Rødnebb				0	0	0	0	0
Gressgylt			2	13	9	5	8	6
Grønnngylt	1	6	168	239	225	237	353	431
Totalsum	47	205	498	585	534	630	796	850

Kilde: Fiskeridirektoratets landing- og sluttседdelregister per 27. januar 2016.

Tabell 2: Norske fiskeres fangst av leppefisk fordelt på art (i antall) i perioden 2013 – 2015.

Fisk (antall)	2013	2014	2015
Annen leppefisk		2 789	
Berggylt	1 205 579	1 268 818	1 528 742
Bergnebb	8 907 353	11 684 724	9 161 691
Blåstål/Rødnebb	1 685	200	2 761
Gressgylt	265 866	352 126	292 117
Grønnngylt	5 106 484	7 957 439	9 461 483
Totalsum	15 486 967	21 266 096	20 446 794

Kilde: Fiskeridirektoratets landing- og sluttседdelregister per 27. januar 2016.

Tabell 3: Norske fiskeres fangst av leppefisk (i antall) fordelt på fangstområde i perioden 2013 – 2015.

Fangstområde	Homr	2013	2014	2015
Nord for 62°N	00	721 389	981 158	905 218
	04			18 218
	06	789 188	1 008 433	772 049
	07	2 136 194	3 596 859	2 413 111
Nord for 62°N Totalt		3 646 771	5 586 450	4 108 596
Vestlandet	08	4 526 111	5 115 222	5 701 333
	28	4 550 446	6 213 880	6 897 174
Vestlandet Totalt		9 076 557	11 329 102	12 598 507
Skagerrak Totalt	09	2 763 639	4 350 544	3 739 691
Totalsum		15 486 967	21 266 096	20 446 794

Kilde: Fiskeridirektoratets landing- og sluttседdelregister per 27. januar 2016.

3 Regulering av fisket etter leppefisk i 2016

Havforskningsinstituttet anbefaler at det straks etableres en god metode for å justere fiskeinnsatsen i forhold til bestandssituasjonen. Av de reguleringstiltakene som allerede er innført, er det fredningsperiode, fluktåpninger og redskapsbegrensning (Sørlandet) som er virkemidler som har bidratt til å begrense uttaket av leppefisk.

Hovedelementene fra reguleringene i 2015 foreslås videreført i 2016. Basert på en helhetlig vurdering av bestandssituasjonen anbefales det at fisket ikke økes ytterligere eller reduseres i enkelte områder. Det er flere virkemidler som kan regulere fisket, og fiskeridirektøren ønsker innspill på følgende;

3.1 FREDNINGSPERIODE / ÅPNINGSTIDSPUNKT

Undersøkelser av gyteperioden for leppefisk de siste årene viser helt klart at temperaturen har betydning for når gytingen starter og hvor lenge leppefisken gyter. Hovedgyteperioden vil derfor endre seg mellom år.

I 2015 var landet inndelt i tre områder mht. oppstartstidspunkt og fisket etter leppefisk åpnet 16. juni på Sørlandet, 1. juli på Vestlandet og 16. juli i Midt-Norge¹. Det er store lokale variasjoner, og selv om fisket etter leppefisk er åpent kan det være en høy andel gytende leppefisk i enkelte områder. Fiskeridirektoratet har i disse situasjonene oppfordret fiskere og kjøpere til å samarbeide om oppstartstidspunktet for å unngå fangst på gytetiden fisk.

Åpningstidspunktene har vært omdiskuterte. På grunn av manglende kunnskap om leppefiskens hovedgytingsperiode og fordi gyteperioden varierer mellom år, har flere tatt til orde for at fisket bør åpnes basert på prøvafiske i stedet for på forhånd fastsatte åpningsdatoer. For å sikre likebehandling og forutsigbarhet har fiskeridirektøren funnet det hensiktsmessig å regulere fisket med åpningsdatoer.

¹ Sørlandet (kyststrekningen fra grensen mot Sverige til og med Vest-Agder), Vestlandet (kyststrekningen Rogaland til og med Sogn og Fjordane) og Midt-Norge (kyststrekningen Møre og Romsdal til og med Nordland).

Gjennomførte undersøkelser av gytetid for leppefisk viser at gytetider for leppefisken utenfor Flødevigen i 2015 var identisk til gytetider for leppefisken utenfor Austevoll.

Havforskningsinstituttet viser i vedlagte brev av 19. juni til at «*Åpningen av fiske etter leppefisk i 2015 var før hovedgytingen var over i alle områdene, men spesielt på Sørlandet åpnet det mange uker for tidlig i forhold til hovedgytingen hos leppefisken i dette området.*»

Fiskeridirektøren foreslår at fisket på Sørlandet og Vestlandet sør for Stad åpnes 1. juli og at fisket i Midt-Norge åpnes 16. juli. Videre foreslår fiskeridirektøren at åpningsdatoene kan endres på bakgrunn av vitenskapelig dokumentasjon fra et prøvefiske.

Fiskeridirektoratet vil invitere representanter fra næringen til et møte hvor prinsippene for gjennomføring av et prøvefiske diskuteres. Her må blant annet den geografiske inndelingen og planen for selve prøvetakingen være tema.

Selve prøvefisken gjennomføres av Havforskningsinstituttet. På bakgrunn av resultatene fra prøvefisken kan Havforskningsinstituttet gi Fiskeridirektoratet råd om å endre de fastsatte åpningsdatoene. Fisket kan åpnes på bakgrunn av vitenskapelig dokumentasjon som viser at hovedgytingen i et område er over, eventuelt kan åpningstidspunktet utsettes fordi en høy andel av leppefisken fremdeles er i gyting.

Forslaget om en senere åpning på Sørlandet vil ha en effekt på fiskeinnsatsen. Et prøvefiske vil øke sikkerheten for at fisket starter opp etter at hovedgytingsperioden er over, og sikre god rekruttering til bestandene.

3.2 MINSTEMÅL

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre reguleringen fra 2015 med et generelt minstemål på 11 cm med unntak for grønngyllt som har minstemål på 12 cm og på berggyllt som har minstemål på 14 cm.

3.3 RØKTING

Fiskeridirektøren foreslår å opprettholde reguleringen fra 2015 med krav om daglig røkting, med unntak for søn- og helligdager.

3.4 SELEKSJONSINNRETNINGER

I teiner og ruser som er satt ut for å fiske leppefisk, er det krav om at det er innmontert fluktåpninger som er minst 12 mm x 70 mm. I teiner skal det være minst 3 fluktåpninger i det innerste kammer (fangstkammer) og minst 2 fluktåpninger i hver av de øvrige kammer. I ruser skal det være minst 3 fluktåpninger i det innerste kammer og minst 2 fluktåpninger i det nest innerste kammer. I tillegg skal det i teiner og ruser være innmontert inngangssperre (kryss) for å redusere bifangst av andre arter enn leppefisk.

Havforskningsinstituttet har i 2015 gjennomført flere forsøk knyttet til fluktåpninger i teiner og ruser. De komparative forsøkene er gjennomført på tre lokaliteter², og dataene er samlet inn tidlig i sesongen (kort tid etter åpning av fisket) og sent i sesongen (september). I brev av 19. januar anbefaler Havforskningsinstituttet å videreføre 12 mm fluktåpning i 2016 på basert på følgende; «*Bruk av fluktåpning med 12 mm spalte gir tap av spesielt bergnebb av*

---

² Flødevigen, Austevoll og Flatanger.

kommersiell størrelse. Ved innføring av et nytt fiskemønster med lavere fiskedødelighet for fisk under og rundt minstemålet, vil tapet være størst det året endringen innføres og reduseres deretter etter som populasjonsstrukturen stabiliseres for det nye fiskemønsteret. Det påregnes derfor et relativt sett mindre tap av leppefisk av kommersiell størrelse i 2016. Samtidig er det svært høye andeler undermåls fisk i fangstene, og en reduksjon av spaltebredde vil trolig øke andelen undermålsfisk i fangstene. Dessuten er fisket etter leppefisk (med unntak av det nordligste området) et flerartsfiskeri med to arter (grønngylte og berggylte) med høyere minstemål (12 og 14 cm). Det anbefales derfor å beholde 12 mm fluktåpning for 2016.»

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre gjeldende regulering mht. seleksjonsinnretninger. Det vil i 2016 bli gjennomført forsøk knyttet til størrelse og plassering av fluktåpninger. Resultatene fra disse forsøkene vil danne grunnlag for å vurdere endringer med hensyn på regler om størrelser og plassering av fluktåpninger i 2017.

3.5 REDSKAPSMENGDE OG KVOTER

Redskapsmengden varierer med hvilket redskap som benyttes og hvor i landet en fisker. Tradisjonelt har fiskerne langs Vestlandskysten brukt mer redskap enn på Sørlandet. For merkeregistrerte fartøy er det på Sørlandet innført en redskapsbegrensning på 100 teiner og ruser til sammen, mens det i resten av landet er ingen begrensning i hvor mye redskap som kan benyttes. Fartøy som ikke står i merkeregisteret kan ikke benytte mer enn 20 teiner eller ruser til sammen.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre redskapsbegrensningen på 100 teiner eller ruser til sammen på Sørlandet.

Havforskningsinstituttet viser i brev av 19. januar til at «*Det viktigste rådet som instituttet vil gi til forvaltningen relatert til bestandssituasjonen er at det straks etableres en god metode og prosedyre for å kunne justere fiskeinnsatsen i forhold til bestandssituasjonen.*» Basert på dagens kunnskap anbefaler Havforskningsinstituttet å «fryse» fiskeinnsatsen på Sørlandet og nord for Stad, og redusere innsatsen med 15-20 % på Vestlandet sør for Stad.

Det er flere måter å nå målet om en reduksjon i fiskeinnsatsen på. Havforskningsinstituttet viser til at dersom redskapsmengden skal reduseres på Vestlandet sør for 62°N kan man «*da enten velge å redusere alle fiskere sin redskapsmengde likt med 15-20 %, eller å sette et øvre tak på redskapsmengden som er likt for alle. Bortsett fra noen få store rederier så bør det være tilstrekkelig med 250 redskaper per båt/rederi/mannskap.*»

Fiskeridirektøren ber om innspill på Havforskningsinstituttets forslag om å fastsette en begrensning på 250 teiner eller ruser til sammen. Ved en eventuell redskapsbegrensning mener fiskeridirektøren at er det hensiktsmessig at den samme redskapsbegrensningen gjelder Vestlandet og Midt-Norge.

Redskapsbegrensningen som settes vil også gjelde når samme person eller de samme personene benytter flere fartøy.

Effekten av å innføre en redskapsbegrensning på Vestlandskysten er usikker når det gjelder det totale uttaket av leppefisk. Uttaket av leppefisk vil blant annet avhenge av det totale antall fartøy som deltar i fisket. Selv med et tak på antall redskap per båt/per mann, kan totalt antall redskap øke som følge av økt deltakelse i fisket. Dersom det å innføre en redskapsbegrensning ikke anses som hensiktsmessig eller tilstrekkelig, bør alternative reguleringsverktøy vurderes.

Et mer målrettet virkemiddel for å redusere beskatningen av leppefisk kan være å fastsette et maksimalt kvantum for det enkelte år. Dette kvantumet kan fastsettes ved en totalkvote alene eller sammen med en kvote for det enkelte fartøy. En totalkvote kan ta utgangspunkt i samlet fangst i 2015 for Sørlandet og Midt-Norge og samlet fangst i 2015 redusert med 15-20 % for Vestlandet sør for Stad. Fordi omsetningen skjer i antall er det naturlig at også kvoten fastsettes i antall leppefisk.

Løsningen med en totalkvote kan resultere i en tidlig stopp i fisket og dermed gi en kortere fangstsesong sammenlignet med dagens regulering hvor fisket fortsetter godt utover høsten. Det blir da ekstra viktig for oppdretter å ta godt vare på leppefisken som leveres. Fiskeridirektøren anser ikke en kvote per fartøy som et hensiktsmessig verktøy så lenge vi ikke har et avgrenset antall fartøy som deltar i fisket.

Fiskeridirektøren ber om høringsinstansenes syn på å fastsette en totalkvote i hvert av de tre områdene; Sørlandet, Vestlandet og Midt-Norge.

Alternativt kan redskapsbegrensning og totalkvote brukes sammen. Dersom en redskapsbegrensning ikke gir tilstrekkelig reduksjon i uttaket og vi nærmer oss totalkvoten, kan en alternativ løsning være å ytterligere begrense redskapsmengden for på denne måten redusere fisketakten og forlenge fiskesesongen. Redskapsbegrensningen vil ved en stopp i fisket redusere incentivet til å forflytte seg til et annet område som ennå er åpent for fiske.

Fiskeridirektøren ber om innspill på bruk av redskapsbegrensning i kombinasjon med totalkvote i reguleringen av fisket etter leppefisk i 2016.

Med hilsen

Anne Kjos Veim
seksjonssjef

Anne Marie Abotnes
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Fiskeri og Havbruksnæringens Landsforening	Midtnorsk Havbrukslag	7462	TRONDHEIM
Havforskningsinstituttet	Postboks 1870 Nordnes	5817	BERGEN
Kystvakten	Postboks 295	8401	SORTLAND
Mattilsynet	Felles postmottak	2381	BRUMUNDDAL
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Nofima AS	Postboks 6122	9291	TROMSØ
Norges Fiskarlag	Postboks 1233 Sluppen	7462	TRONDHEIM
Norges Fritids og Småfiskerforbund	v/Lars Kongsvik	5243	FANA
Norges Jeger- og Fiskeforbund	Postboks 94	1378	NESBRU
Norges Kystfiskarlag	Postboks 97	8380	RAMBERG
Norges Råfisklag	Postboks 1263 Sluppen	7462	TRONDHEIM
Norske Sjømatbedrifters Landsforening	Postboks 639 Sentrum	7406	TRONDHEIM
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO
Region Midt	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Region Nord	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Region Nordland	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Region Sør	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Region Vest	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Rogaland Fiskesalgslag SL	Postboks 1539 Kjelvene	4093	STAVANGER
Sjømat Norge	Postboks 5471 Majorstuen	0305	OSLO
Skagerakfisk SL	Postboks 401	4664	KRISTIANSAND S
Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag	Postboks 408 Sentrum	6001	ÅLESUND
Vest-Norges Fiskesalgslag	Postboks 83	6701	MÅLØY
WWF-Norge		0130	OSLO

Kopi til:

Aksel Eikemo

Anne Kjos Veim

Anne Marie Abotnes

Else Marie Stenevik Djupevåg

5817 BERGEN

Liv Holmefjord

Stein-Åge Johnsen

Terje Halsteinsen

Vedlegg

Vurdering av bestandssituasjonen for leppefisk

Leppefisk

Bestilling av kunnskapsstøtte til evaluering av regulering av fisket
etter leppefisk i 2015